

15. aastaläät.

J. P. Kreutzvaldi kirj.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

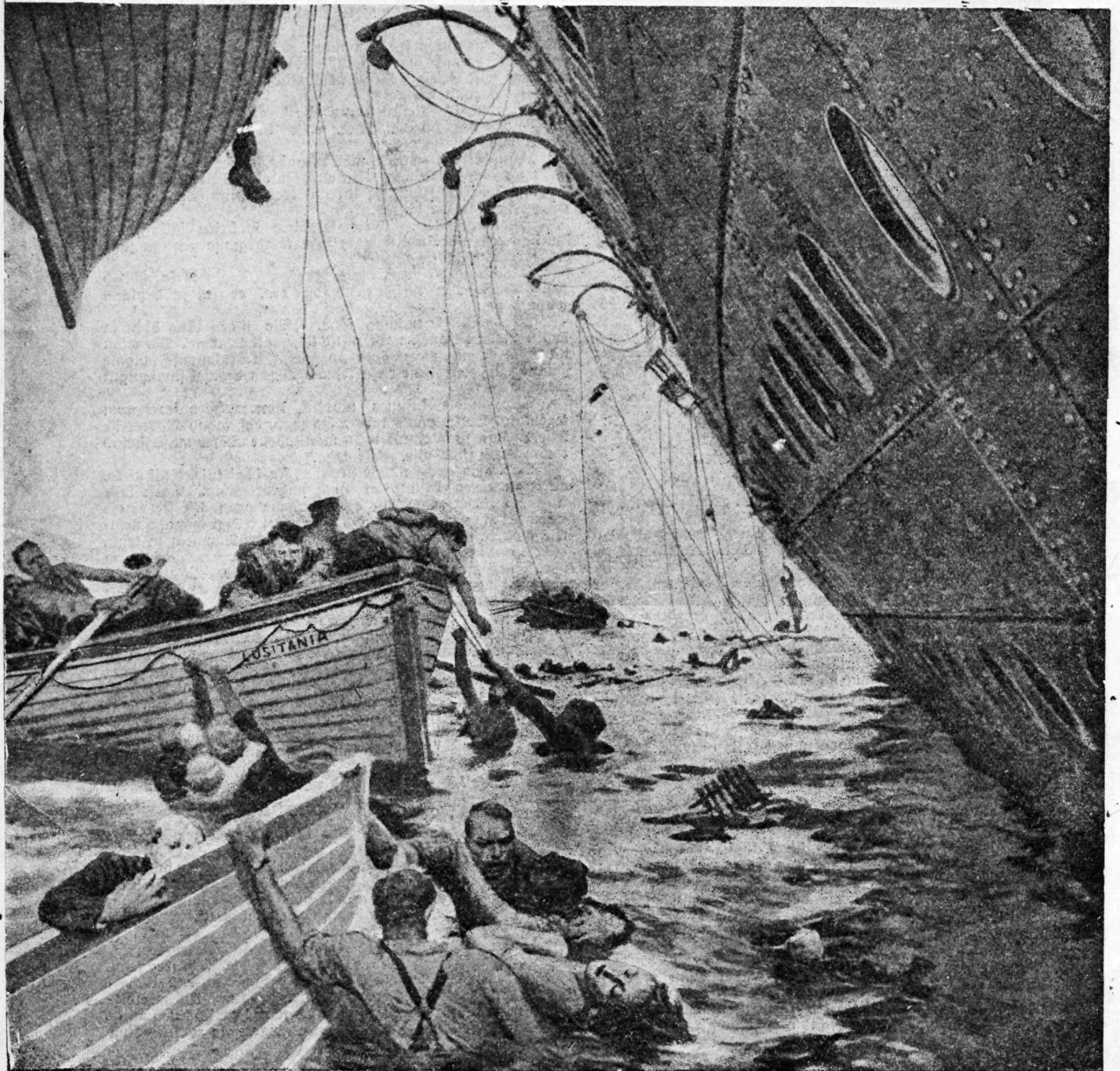
2017 Nr. 15 nummer 15 top

Meie Maa

Nr. 87.

Laupäeval, 16. (29.) aprillil 1916.

Nr. 87.

Nasta eest. Lusitania hukkamisel 24. aprillil 1915.

Siberi küttide polgu alamleitnant W. Welitschkowski ja tema maakuulajad alamohw. Andrei Kader ja efr. Konstantin Larin.

Dige pärija.

Charles Edward Price roman.

(Järg 12.)

18. peatükk.

"Kendel saladuslikel sündmustel ei näigi lõppu tulewat."

Kende sõnadega astus Bob Alice juure, kes praegu rõdu peale tuli, temale üht kirja andes. "Selle sain täna hommiku," seletas ta.

See oli nimelt teisel päeval peale seda, kui wana kutsar Gisländile oma südan wälja puistanud.

"Mine tea mis me weel läbi elada ei saa!" õhtas Alice. "Mina ei ole weel sellestki imestusest toibuda saanud, millega sa mind täna hommiku jahmataksid, kui minule Robert Jonesi isast jutustasid. Päris õnnistuseks kohe, et meie filmapiir ometi natukene selgima hakkab," lühas ta armsa pilguga Bobi peale juure, "sest kui minu isa sellest teada saab, muudab ta tingimata oma testamendi ümber."

"Tahame seda vähemalt loota, aga sa pead ikkagi meele pidama, Alice," lühas Bob murelikult juure, "et Irene Pratti wõrgutamise süü ikka weel minu peal lasub, nii kaua kui päewawalgele ei tule, kes see dige wõrgutaja oli."

"Enesestki mõista, et see põlatud lurjus Robert!" pahwatas Alice ägedalt. "D, kudas ma seda inimest wihtan!" lühas ta, oma wäikeid käpa rufitasje tõmmates, juure. "Juba see mõte, et temaga ühe katuse all elama pean, on minule wäljalannatamata."

"Tuleb aeg, tuleb nõu!" trööstis Bob. "Aga nüüd loe lõrd seda kirja siin, mis seniist segadust ainult suurendada aitab. Ma ootan põnewusega mis sa selle kohta ütled."

"Sa teed mind tõeste uudishimulikuks." Sellega wõttis neiu kirja ümbrist wälja ja hakkas lugema.

"Armas Bob!

Wiimaks ometi läks mul õnneks Sinu praegu elukohta teada saada. Anustame ära, et lahutatud oleme, ja hakkame jälle leplikumalt üksteisega elama. Ei ole Sa sellega nõus, siis astu minugipoolest uueste

abieluse ja tee mida tahad, aga igatahes pead minu eest rikkalikult hoolitsema, mis Sul nüüd muidugi enam raske ei wõi olla, sest, nagu ma kuulnud olen, tahad Sa rikka kaewanduste omaniku Tremonti tihart kofida. Trehwa mind täna õhtul kell üheksa wana kiwimurru juures, aga tule wististe, muidu oleksin junnitud isiklikult Halmi mõisa ilmuma, ja mis see Sinule tähendaks, seda ei tarwitse ma sulle wist pikemalt seletada. Nii siis ära pane pahaks, armas pois.

Seni wanas armastuses Sinu Lotty."

"See on ju dige ilus," ütles Alice, Bobile põlastusega otja waadates. "Wõi niifuguseid kirjasi saad sa? Seda ei oleks ma sinust ustunud! Ja peale selle on sul weel julgust mulle seda kirja näidata!" Ütki lõi ta omale wastu otjaesist, kui Bobi naerul näosse waatas. "Ei, kudas wõisin ma ometi nii rumal olla!" hüüdis ta elawalt. "See kiri on muidugi wist teisele Jonesile määratud. Sellest mehest wõib juba sellesarnast arwata."

"Seal wõib sul küll õigus olla," oli Bob nõus. Dieli peaksin ma pahandama, Alice, et sa ka filmapilguks minu üle tahelda wõisid."

"Sina ei tohi temale mõista anda, et see kiri sinu kätte sattunud on," ütles noor neiu elawalt, otsekui poleks ta Bobi wiimast märkust kuulnud; tal oli tõeste piinlik, et pimedas wihas ägedaks oli läinud.

"Muidugi mitte. Meie keebime ümbriku jälle iluste finni ja ma muretjen selle eest, et ta järgmise postiga jälle Robert Jonesi kätte läheb."

"Üsna dige," aitas Alice kaasa. "Aga mis sa mõtled teha, Bob? Ma näen su näost ära, et sul juba plaan walms on."

"Seda küll," nokutas Bob. "Ma lähen täna õhtu ja õppin Robert Jonesi naist piisut lähemalt tundma. Ma wõin nii teha, et ma enne oma wõistlejat kokkusaamise paigale jõuan. Wafen lihtsalt kirja temale alles wiimafel filmapilgu kätte anda."

Alice näole kujunes murelik ilme. "Jäta see parem tegemata, Bob," palus ta. "Kes teab, ehk tahab Robert ise selle kirjaga sind ainult lõksu meelitada, et õffel mahajäetud kiwimurruks sulle otja peale teha."

Bob ajas enese uhkelt sirgu. "Ja isegi kui see nii oleks, olen ma mees küllalt, et oma nahta kaitsta. Peale selle tean ma ka, et oma elu hästi hoidma pean, sest see ei ole enam üksinda minu oma, waid ka weel kellegi magusa neiu-kefe oma," lühas ta, Alicet oma wastu tõmmates ja tema wäike suu peale südamlikku musu litfudes juure. "Ära minu pärast muretse, armsam, ma pean minema. Palju parem on, kui teada saan, kudas lood selle „Lottyga“ dige seisa-wad."

Õhtu kell kahelksa ajal asus Bob teele ja jõudis pool-tundi hiljem kiwimurru juure. Dõ oli kuwawalge, wainne ja soe, ainulegi leht ei liikunud õstel. Juba eemalt nägi ta ühe puu all walkjates riietes naisterahwast. Pikkamisi tema poole minnes tõmbas ta kübara peast ja teretas wiisakalt.

Tema ees seisis kema, wäike neiu, kes temale waewalt õladeni ulatas. Tema arwamise järele wõis see umbes kakskümmeend kaks wõi kolm aastat wana olla. Tõredad riided ja uhke lai kübar tunnistasid temale, et see naisterahwas üks neistfinastest on, kes ialgi igawust ei tunne. Tema õrnast lapfenäöst helkisid paar mustjat silma wallatult ja helmikalt wastu. Küsitwalt waatas ta Bobi otja, kui see nüüd tema ees seisis.

"Soowite te midagi?" küsis ta, ilma et kõigewähematti argduft oleks awaldanud.

"Ja muidugi, ma soowin teiega rääkida, minu nimi on Robert Jones." Bob oli nimelt endamisi õsfufeks teinud naisterahwale ütelda, et ainult puhast uudishimu teda stia ajanud, sest et teisele määratud kiri juhtumisi tema kätte sattunud, mis ju lõpuks ka õigus oli.

Naisterahwas pani käed selja taha ja waatas temale, pea wilku, uuriwalt otja. "Ah, teie olete siis see teine Robert Jones? Ma sain nimelt alles täna kuulda, et Halmiõns kaks ühenimelist hercat wiibivad. Sm, teie meeldite mulle pealegi palju paremine kui see teine! Siis tuleb minu armastatud endine abikaas arwatawaste ka weel? Rust

teate siis üllepea, et ma teda trehwama kutsusin? Ise ta seda teile küll wist ei jutustanud?"

"Ei, ta ei tea midagi sellest. Lemale määratud kiri sattus juhtumisi minu kätte," seletas Bob tõtt mööda. "Ja kuna mul ilkagi huwitaw oli teada saada, kas Robert tõeste juba tõrd abielus on olnud, wõtsin julguse siia tulla. Loodetawaste ei pane te seda minule pahaks."

"D, ei sugugi mitte. Otsse selle wastu olen ma wäga tänulik, sest et teie käest minule wäga tarwilikla teateid loodan saawat."

"Ei tea tõeste mitte, mis ma teile iseäralist teatada wõiksin," wastas Bob külmalt. "Igatähes wõin ma teid ainult hoiatada, sest teie endine abikaas on läbi ja läbi telm."

Pahandamise asemel naeris naisterahwas ainult. "Otsse-kui see mul uudiseks oleks! Aga üht asja wõite mulle ometi ütelda: kas ta tahab seda neidu, seda kaewanduste omaniku tüdriku, omale?"

"Kui ta wõiks, wõtaks ta hea meelega, aga selle peale pole mõeldagi, sest et mina temaga juba kihlatud olen."

Naisterahwas kehitas õlasi. "See on mulle lõpuks ka üsna ükskõik. Peaasi on, et ma tema käest raha wälja saan, mida mul praegusel filmapilgul kibedaste tarwis on."

"Kas olete siis tõeste temaga abielus olnud?" küsis Bob kaheldes.

Naisterahwas nõutas. "On teil tuletikku kaasas? — Jah? — Noh, siis tõmmake tõrd tuld." Nende sõnadega tõmbas ta ühe suure paberi oma pluuse wahelt ja näitas Bobile, paberit etteaatlikult kahe käega kinni hoides.

Luletiku wilkuwal walgulsel jõudis Bob otsusele, et see tundmata naisterahwas õigust oli rääkinud.

"See on ju õige tore," mõtles ta endamisi. "Igatähes on mul nüüd palju kindlam lootus Allicet omale saada. — Ma tänan," ütles ta waljuste, jälle naisterahwa otja wadates. "Teie elate küll wist siin läheduses?" jattas ta edasi, teise kõneaine peale üle minnes.

"Jah, kohe siin mehatuta taga wäikeses wõdrastemajas. Seal on wõtsin omale suwitajate korteri." Ta naeris heledalt. "Loodetawaste lootan ma ennaft siin tubliste ja pööran täie taskutega Londonisse tagasi. Aga nüüd minge parem," lihas ta, pillu oma uuri peale heites, juure. "Ma ei soowiks, et minu armas abikaas meid tabaks, ta on lange armukade."

Naisterahwas tegi käega majesteetliku liigutuse, otsekui kuninganna oma kannupoissi ära lastes. Bob ei olnud tema elukutse järele pärinud, aga iga selle naisterahwa liigutus tunnistab, et ta näitlejanna, lauljanna on. Ühildalt jumalaga jättes lahkus ta ja pööras teist teed mööda minema.

Ta ei olnud weel kaugelt jõudnud, kui Robertiga wastamisi jattus, kes juhtumisi sedasama teed tarwitas. Roberti tumedast näost paistis selgeste rahutus.

"Mis sina siis siin hilisel õõtnuul ümber kolad?" küsis ta umbusklikult.

"Sedasama mis sinagi, ma armastan kuupaistel jalutada," puikles Bob krdwale.

Robert kehitas õlasi ja sammus edasi. Warsti peale selle jõudis ta sinna kohta, kus Bob tundmata naisterahwaga kokku oli saanud. Noor naine oli kawalaste teinud ja ennaft pöördaste warju peitnud, kust alles siis wälja tuli, kui Robert minut aega oli ootanud.

"Ah, sina oled see," ütles Robert terwituse asemel, käsa oma kuetaskutesse toppides.

"Jah, nagu sa näed. Wiimaks ometi on mul õnneks läinud sinu elukohta illes leida. Sina oled ju kena linn mul, aga see tõrd ja mu käest enam minema ei lipsata. See minupärast mis tahab, aga muretse mulle raha, ja seda mitte wähe! Muudu wõiksin kõiksugu ilusaid lugusi sinust jutustada."

"Balju sul tarwis läheb?" küsis Robert lühidalt. "Asjata waew oleks ju sinuga mõistlikumalt ja pikemalt rääkida."

"Wäga õige, minu armas," wastas naisterahwas, pilkawalt muigades. "Kasstimmend naela on mul tingimata tarwis. Sellest aitab mulle järgmises kuuls."

"Kasstimmend naela! Kust peatfin ma selle wõtma! Siin on sulle efsalgul wiis."

1. August Kisla, Narwast, tegewas sõjaw. 2. August Kefs, Tallinnast, tegewas sõjaw. 3. Karl Bruul, Narwast, tegewas sõjawäes.

Ruid naisterahwas kehitas õlasi. "Niisuguse narrirahaga ma fiske ei lähe. Nikka Tremonti depojana peaks sul ometi kerge olema raha kokku ajada."

"Jah, sul on kerge ütelda," andis Robert mõru näoga wastu. "Kui ja ainult teaksid, misuguste rastustega mul wõidekda on."

Naisterahwas tahtis selle peale midagi wastata, kuid seljamaal filmapilgul karjatas ta läbilõikawalt. Mädanenud lasing kiwimuru ääres, mille wastu ta seljaga toetanud, andis äkki järele ja õnnetu langes sfigawusesse.

Kõigist liikmetest wärisedes seisits Robert seal; külm higi kattis tema otsaesist.

"See on ju hirmus," ümises ta. "Kui ta mulle tubliste kaela peale on läinud, aga niisugust saatust ei oleks ma temale ometi soowinud."

Etteaatlikult lähines ta kiwimuru äärele ja kuulatas teraselt, alla kuristikku poole paenutades, aga ühiki häält ei kostnud.

"Ei wõigi muud olla, et ta juba alla kukkudes wastu kiwimurakaid enese lõmastas ja surma sai," jattas ta oma enesefõnet. "Kiwimurd on ju kolmsada jalga sügaw."

Äkki walgatas temas kole mõte. Bob, tema wõistleja, oli temale teel siia wastu tulnud. Wõib olla, et ta tema endine naine etteaatuse pärast oma praegusesse elukorterrisse teate maha jättnud, kuhu ta läinud ja teda ta seal ootawat. Siis oli ta kadunud, sest kindlaste peetaks teda mõrtskulaks.

Kuule, mis see oli? See kõlas peaaegu kui kuivanud otja prõksumine. Nagu peletatud pöder pani ta teed mööda alla, ilma et enam õnnetust naiseft oleks hoolinud.

Etendusel Robert Jonesi ja tema endise abikaasa wahel oli ometi tunnistaja olnud, ja nimelt Nathan Pratt, kes loju minemiseks sedasama teed tarwitunud. Waewalt oli Robert kadunud, seal põlwitas tema sellesama kohta peale kiwimuru äärde maha ja kuulatas sfigawusesse.

"Siin ei ole pääsemise peale enam mõeldagi. Reha on tingimata täieste lõmastatud." Sügawaste tõmbas ta hinge. "Jah, mine tea, kus kedagi tema surmatund ootab. Wõi siis see oli tema naine," jattas ta endamisi edasi, kuna illes tõusis ja minema sammus. "Kui keegi teab, et nad siin kokku pidid saama, siis süüdistakse teda, et ta meelega oma naise kuristikku tõutanud. Siis saab ta selle surma eest wõllas kõlkuda, saatus, mille ta rikkalikult ära teeninud. See masurik! Kui ta tõendada ei saa, siis tean nüüd, et tema Irene wõrgutaja on. Nende wõltsitud kirjadega on ta mind küll ninapidi wedanud ja süüid teise kaela weere-

tanud, aga see teine mees on sama aus mees, nagu ma ise. Kui ma suud pean, lõmmatakse ta kõlkuma. Ja kas ta ei ole mõrsk? Ta surmas minu wäse lapse puhta, süüta hinge, ja selle eest peab ta ka kannatama. Ma tahan waitida, et ta oma õiglaste karistuse eest ei pääsaks."

Need ja sarnased mõtted käisid sellel mehel peast läbi, kuna ta ebasõjamus. Mure ja walu Irene kadumamineku pärast olid ta hoopis teiselt teinud. Wuidu nii waga ja uskliku mehe pehmes südames elutses nüüd ainult veel kättemaksu mõte, ja see mõte wangistas teda täielikult. Ainult üks eesmärk oli temal veel — sellega arwed diendada, kes temalt lapse riisunud! (Järgneb.)

Meremehed.

Otto Söder.

Ruugil Saanemese lugemata lahede ääres, maailma mõlulist kael, seisab kalameesteküla. Ta on nii wäike ja ta elanikud on nii wähesed, et ilma kõrtsita peawad läbi ajama. Kirikust ei wõi juttugi olla. Terwe külaese awalik elu esineb Henningsi poes. Seal lohisewad õhtul naised, järgmisel päewal kaup ostes. Ennelõunat koguvad mehed poodi ja asuwad suure ahju ümber. Seal wahetatakse siis mõtteid päewauiduste üle ja luisatatakse wahetwahel ka; mõnikord wiidatakse ka luuletatud naljatillade jutustamisega aega. Sest aeg on seal nii ütelda peaaegu ainus asi, mida seasse küla elanikkudel küllalt on.

Noortrahwaft, tähendab, noori mehi on külas ainult harwa. Enamaste elawad seal wanad inimesed, kel elus enam muud pole teha, kui surma oodata. Enamaste wanad meremehed, kes taubalaewadel õit mered läbi sõitnud ja nüüd kodukülas kõrkuhoitud kopikaid kulutawad. —

Ka täna ennelõunat walitses Henningsi juures lustitlus. Poes olew autoht, wanaduseft wildal tool kattiste kätugebega, seisis seljaga leti najal, ja õitide tählepamine oli selle peal istuma kapten Dugge peale pöörud.

"Nagu ma juba ütlesin, poisid," kõneles praegu wanake, kes toolist veel wanem näis olewat, ja lastis oma weffelged filmad lõbusaste ringi käia, "meie ei wõinud walastkala enam tarwitada. See oli meie suure loorma juures juba wõimata. Aga et meil loormaks õli oli, siis läks sõit libebaste — ja jah! Mis nüüd toreba kalaga teha? Teda meresse jätta — selleks oli meil teda liig tahju! Noh, ma ei taha suurstada, aga nagu ikka, nii tuli mulle ka seikord õlitart nõu. Ja jah. Wististe olete põhjaoõst õit juba midagi kuulnud — mis? Jah, see kestab terwelt pool aastat ja liigaastatel veel päewa enam. Nii siis, see oli järgmisel päewal algamas ja meie pidime sinna, kus õlime, talweks paigale jääma. Mis tegime meie nüüd walastkalaga, poisid? Ja jah, seda teie wälja ei mõistata, ja kui ta tohe sada aastat wanaks saate! Nii siis kuulake: Meie puurisime temal lihtsalt käewarjemeduse augu pealuusse ja toppisime kuuetsõlilise laewakõie sinna sisse; terwelt wiiskümmend meetrit kulus sinna ära, enne kui ots sabaoõst jälle wälja tuli. Wuidugi teada, lastsin ma tahi õõ aega liguneda ja siis — ja jah, poisid, mis te arvate? — kui järgmise päewa lõunal jääst kuuldaw prafatus läbi läis, nagu see põhjaoõ algul ikka sünnib, sest et ilm siis krapupealt kottipimebaks läheb — ja jah, siis tõmbasin ma tikuga üle püksipõhja ja panin põlewa tikuga tahi krapsti põlema. Ja mis pean ma teile ütlemä, poisid? Kui ma seda ise põles näinud, ei tahaks seda ustuda. Aga tõsi see on! Taht põles terwelt kuus kuud kui tuleorn ja tuleleel oli kümme meetrit kõrge. Ja terwelt kuus kuud hoidis meid jää kinni. Meie ümber polnud muud kui külm ja õõ ja paartuhat jäätaru. Weid taplime meie lausa igaruse pärast, nagu teie siin suwel igaruse pärast kähseid notite, ja kes neid kõige enam õlt tapnud, sai õhtul surimuri sisse ühe tüki sukurt enam. See on tõsi, poisid, Jumal hoidku mind luisitamast! Aga terwe pool aastat walitses meie laewas nii suu walguis, et luugid kinni pidime panema, kui piijat

magada tahtsime. Wuidu oli see wõimata. Ja kui siis päike pikkamisi jälle nähtawale tuli, pidime tema nõrga walguusega enne veel harjuma — nii wiisets oli ta walguis meie walastkalatõnla walguise kõrwal!"

Põrnitjedes wahtis wanarauw kuulajate keskel ringi, kas wahest keegi nendest usmata nägu ei teeks. Kui siis aga wali naerulagin läbi põe kajas, pilgutats ta uue noore arsti poole, kes ta poodi tulnud, filmi, ning naeris ise oma nalja üle kõige enam.

"Jafkene, seda ilusat lugu peaksite dieti Pieter Sørensenile jutustama," tähendas üks meesest, õngitsemiseriistu pörandalt üles wõttes ja minekut tehes.

"Wistarwis?" tõrjus keegi teine naerdes. "See oli ju päris kena lugu. Wuudkui Pieter Sørensen õstab veel paremine jutustada."

Kapten Dugge ahwardas ninatarla kepigä.

"Pieter Sørensen on waletaja!" hüüdis ta. "Tema pehemata suust ei tule ainult õiget sõna. Kui tahad, wõib seda temale ütelda."

"Seda wõite ise teha, ifafkene, sest sealt ta parajaste tulebft."

Ka teised õlirwad tahtnud minekut teha. Nüüd aga panirwad nad oma asjad jälle maha ja pilgutafirwad üks-teisele filmi:

"Nüüd saab alles veel nalja!"

Kapten Dugge ei wehtinud mitte enam kepigä. Suure rutuga õli ta leti pealt ajalehe kätte lahmanud, õnnetuseks tagurpidi, mida ta aga ei märganud, sest et ta ainult weel prilli abil lugeba nägi, mida ta aga alati kaaja wõtta unustas.

Koosõlijate kõhmetus õli kulijale muibugi kõhe mõista andnud, et temast jutt õlnud, ja pikk tagurpidi lehe peale kapteni käes andis lõpukitu seletuse. Suurmees nitutas mitu korda pead, silitas oma halli habet ja muheles salamahti.

"Kudas on siis lugu meie kilponnaraugaga — mis?" pööras ta nähtawa hoollega lugeba kapteni poole. "Wististe on ta poisstele jälle midagi hambasse puhunud?"

Kapten luges eskitamata ebas; näis, nagu õleks ta korraga kurdiks jäänud. Kuni keegi temale naerdes õla peale patutas ja ütles:

"Tema räägib teiega, ifa!"

"Kes räägib minuga?" rõhtis kapten Dugge ja piilus õige imestawa nõoga üle lehe. "Ega õmeti see maarott, kes kord soolawee aktuariumis piikfus ja nüüd ennaft meremehels arwab? — Misugune õnnetu laine õhtus siis sind siia — mis?"

"Tulin oma kafe ratjuga. Aga mis te wigurdate," wastas Pieter Sørensen naerdes. "Waletasite wististe kord jälle mõne oma sülelapseloo — mis? Parema laste enda kõige oma luisamisega maha matta, keegi seda õmeti ei usu!"

"Mina ei õle elus veel iial waletanud!" puristas rauw. "Aga sina tunned tõtt niifama wähe, kui ja walastkala ja kiija wahel õstad wahet teha." Arewalt hakkas ta midagi taskust õtsima. "Kuhu on siis minu tubakas jäänud? — Noh, see tuleb sellest, et inimene liitaste ruttas. Aga — aga ma arwafin, et eht Klausil käest on kiri tulnud ja sellepärast ruttasfin."

"Kirja ei õle, ifa! Aga arwatawaste tuleb ta homme," tõõstis poemees, kes õhtlasi postmeister õli ja rauga mõt- teid tundis.

"Mõkufin juba, et mu Klaus ife on tulnud," kõneles rauw ebas ja wahtis oma weffelgete filmega arsti peale. "Kas ei õle wast teie kogemata minu Klaus, mis? Õm — karwapealt niifugune peats ta küõ lema. Kandis juba see- kord musta habet."

Wõned koosõlijad filmitsefirwad teda kaastundlikult, ja keegi nendest sõstistas wõõristawa arstiga.

Pieter Sørensen astus aga jälle tooli peale kõõsi wä- junud rauga juure ja filmitse tükitese aega waitides, kudäs see taskust tubakatotti õtsis.

"Wõtte, kapten, toppige tubakat fuhu!" urises ta siis. "Teie harilikku fortõ mina ei falli — see on wist merheim, mis? Usun, teie suitsetate seda ainult selleks, et teie tuba- kas paremine ei lõhnaks kui teie luiselööb."

Ülesvõtte meie väerinnast.

Ja Dugge vahtis talle vihast wälkuwail silmil otja ja raputas rusikat.

„Poisikene, kui sina mul oleksid laewas olnud! Kolm torda päewas oleksid sind kolkida lastnud!“ pahandas ta, toppis aga piibu teise kotist ometi hoolega täis. „Mis sina siis dieti walastala püügist tead?“

„Hm!“ urises Pieter Sörensen. „Esimest torda nägin ma walastala lõunameres just ekwatori all. Aga kõige imelikum minu lugude juures, mis niisama luifatud on kui teie lood, isa — on — aga siis pange ometi ju tord piip põlema ja ärge lobisege nii palju! Minust wõite õppida, kuidas tõeste õigeid lugusi westetaks. Nii siis: kõige imelikum minu walastala juures ei olnud sugugi ta ise, ei, see oli palawus. Ma ütlen teile, poisid, sellega wõrreldes walitseb põrgusti külmus. Ja selle wastu polnud mingisugust kaitset. Usjata panime enestele kuus willast särki jelga, põrgulik palawus tõmmas ometi läbi. Meie higitsejime kui küpsis warda otjas. Jah, wiimaks läks joogiwesigi nii kuumaks, et suu ära põletas, kui ma sellest ettevaatlikult tahtsin hea sõdmu wõtta. — Teie ei tarwitse sellepärast weel sugugi mind nii pillawalt silmitseda! „õrises ta kapteni poole. „Meie ei ole nagu teised; meie oleme tõega nii ütelda abielus.“

Ja ta hoidis wana kapteni piibu peale niikaua tuld, kuni piip põlema hakkas, sest et raul ise oma wärisewate kätega sellega hakkama ei saanud.

„Nagu õelbud,“ kõneles ta siis edasi, „meil oli seeford teegi täiswerd neeger laewas; see higistas oma terwe musta naha maha, kuni ta lumivalgetks läks. Wõitsin teile selle mehe elawa näitusena ette tuua, kui ta ennast jälle süsimustaks poleks higistanud, sest et palawus itka hullumaks läks. Nu jah; me olime seeford ühe suure walastala wästra otja wõtnud, aga tema pekk muutus suure palawuses juba puhastatud kalatraaniks, enne kui teda laewa saime tõmmata. Et õlitorid wee peal ju tahtis põlema süttida, siis oleksime kõik kui pirutad raswas säriseja hakanud, kui mul mõte ei oleks tulnud, laewapumbasi tema kereesse uputada.“

„Mis tarwis?“

„Mis tarwis? Aga poisid, sellest wõid ju lollgi aru saada! Meie pumpasime traani nii ruttu kui ta sulas laewaruumis olevatesse waatidesse. Seal walitsete muidugi

eht Siberi külm, sest et päike sinna ei saanud tungida. Ma ütlen teile, meie saime weel sadajettseksümend waadi täit traani. Kere kuitwas walastalal kokku kui lõhkiläänud õhupall, ja päike mitte üksi ei kuitwatanud, waid partiski ta ära. Sellest lõikajime sajawieklümne mehe jaoks saapanahka — hm, wõib olla ka, et sellest ainult sajaneljalümne üheksa mehe jaoks sai, wanduda ma selle peale just ei wõi. Aga waadake, sin need saapad mu jalas on weel sellest sordist,“ ta patutas kõwaste saabaste peale. „Ja nüüd tahaksin ma jeda meest tundma õppida, kes weel paremine ostab juttu ajada, ilma et ta waletama peaks!“

Mehed naersid ja silmitseswad kahjurõõmsalt wana kapteni, kes tooli peal nagu kuitwale tõmmatud kala õhtu ahmis ja ise wäljahingamisega urises:

„Nüisugune waletaja! Wüih, häbi, misugune waletik!“

„Ärge pahandage midagi, kapten!“ waigistas Pieter Sörensen teda naeratades. „Kui see teid lõbustab, siis wõite kõikide laewasuurtükide suud nüüd minu poole pöörda. Pealegi weame kihla, et teie weel ial minu kumbel ühe pauguga kuit jäätaru pole trehwanud?“

„Jäätaru!“ hirwitas Dugge. „Sina pistaksid plehtu kui jäätaru pargitud nahtagi näeksid!“

„Wäga wõimalik, et ma teie eestuju tarwitaksin, kapten, aga mina räägin elusatest jäätarubest, nagu ma üht nendest pöhjanaba juures enesele waibaks tarwitasin. Jah, nii see on, waadake mulle nii wihasele otja kui tahate. Kõige pealt nülgisime meie naha maha, aga külm oli meil siiski, kui kolm nahka ümber wõtsime. Elaw jäätaru aga sünnitab sooja, olgugi, et ta kole raste on. Minu sellekordisel kaptenil rõhus üks nüisugune waip kolm küljekonti sisse. Mina olin targem. Jah, jeda ma olin. Seitsein lihsalt tahe karu peale, seadisin kaks weel kummagile poole ja wisaksin wiienda risti peale. Seal wahel ma siis magasin. Oli soe aga soe, ainult — õht oli pifut umbne. Kuid pöhjanaba juures pole parata!“

Kapten Dugge oli filmad pilukile tõmmanud ja wahtis mõttes oma ette maha. Kui ta jälle üles waatas, wälkus ta silmis kawal tuluke. Nähtawaste oli ta weel kenama loo wälja mõtelnud ja tahtis wastast nüüd üle trumbata.

„Mina olen tõearmastaja,“ ütles ta pühakult, „ja waletaksin tõendades, et juba tord jäätaru on olnud. Ei, jeda ma ei tee. Kui ma jultunult tahaksin waletada

Ratšawägi wõtab tormijooksul Saksa batarei ära.

Cesti sõjameeste kirjad.

Armsad kodumaalased!

Tean wäga hästi, et minult kirja ootate, aga eluford oli siamani niisugune, et ei olnud wõimalik ei lühikest ega pikemat teadet enese üle Teile saata. Täna, minu sünnipäeval, tuletate Teile mind muidugi seal meelde, ja minagi siin tahan püüda Teile lühikest teadet enese üle saata. Sünnipäew oli täieste ilus, praegu on õhtu, kirjutatan nõrga tule walgujel. Hommitul oli, wist minu auks, kaunis tubli muusika, maapind wärises. Saksa poisid saatsid kingitusi ka, aga ei olnud suured asjad, sai neile kümnelordföelt tagasi saadetud, ainult ühe wäikse oa pistiin tasku, olgu mälestuseks. Wana jumal lastis ka terve päewa päris soojalt oma palet paista ja lõolind lõi hommituist õhtuni pea kohal niisugust pillu laulu nii mis lust kuulata. Wist lõit minu sünnipäewa auks. Praegu on siin tõsine kewa- de lahti, lumi on peaaegu kadunud, ainult metja wilus ja põhja pool mäetüljel nääb weel jääkolatast, selle asemel on wett ja pori laialt igalpool. Nagu Teile teate, seisab meil kaunis suur ülesanne ees, aga wõib kindel olla, et meie saame sellega wist hakkama ka. Annaks heameelega Teile wäikse ülewaate omaist tööst ja tegevusest, aga keelatud on ka kõigewähemat kirjutada, mis kudagi sellesse tegevusesse puutub, et siin jaawad kõwaste karistatud nõnda et ja ei tea kui wana ja oled. Terwis on mul hea, meeleolul ei ole wiga ka midagi. Martin M.

Sõbra and.

Amaruses tulesõnu mõirgas suuretiiki suu;
langes metsas kirweteral piigasale kasepuu.
„Ara nuta, kaselene, suist saab rist mu sõbrale.“
Booletee peal rabas tina ristikandja põrmusse.
Sõber sõbra kõrwal mullas wiimses unes puhkamas;
ristitene räägib juttu neile tuule kohinas. As Wosdam.

Ühisrahu, su kosutaw kiir *)

Me kaimud ja kallid nad wõitlusewäljal
Raiwad, murrawad teed.
Murrawad ulesse õiguse wäes,
Õigus neil kilbits on wõitlewas töös,
Wahwustab wäsiwad käed.

Wägewats wastafets kallidel kaimudel Rainid.
Remadki murrawad teed,
Murrawad alla, ahnuse, ülekõhtu orgu,
Põhjatu pimeduse ülewõimu põrgu,
Kus kõrtuse kihwitised weed.

Sakslase ülewõimu kõrge kultura,
Pimeduse otsata wäed
Kadugu kosutawa õiguse walgel,
Ditsegu ühine edu ta algel.
Tühised wägiwõimu tööd.

Minewik walju, su muljede warjus
Kõhiseb pimedam õõ —
Edu wõitlustes — edasi —! Kadeduses, tülis
Wendade kessel —! Selles waenluse tülis
Raugeneb rahune töö.

Tulewik tume, su taewast kuid koidab
Walgendaw walguje wiir,
Ühifelt wendlust ta elustab, toidab;
Mis kõdund ja kõwer, seda rusudeks tõutab
„Ü h i s r a h u“ — su kosutaw kiir.

M. Meitop.

*) Sõjawäljalt meie awaldamisteks saadetud. E. t.

Karl Brun,
Kaarootsi. Oli tobus pa-
randusel. Aueste sõjaväl.

Karl Eding,
Wõhmata wallast.
Segewas sõjaväes.

Karl Karu,
Kaagjärvest.
Segewas sõjaväes.

Eduard Lutus,
Särgjärvest.
Segewas sõjaväes.

Tõnis Lillipuu,
Kaagjärvest. Peast ha-
watud. Praegu teg. sõjav.

Johann Kunts,
Saabine wallast.
Segewas sõjaväes.

Jüri Hindrekson,
Saawatud ja väeteenis-
tusest wabastatud.

Jaan Hindrekson,
Saawatud.
Kodus parandusel.

Johannes Dts,
Koplast.
Teadmata kadunud.

Bernhard Huusmann,
Kolga-Rõnnust.
Satsamaal sõjavangis.

Müüdnud pea.

Elid Floweri järele E. R.

"Tähelpanemise väärt pea! Ma näeksin hea meelega et mul niisugune pea oleks."

"Kui ta teile tähelpanemise väärt näib olewat, võite teda ju omandada. Minule ei patu ta aga mingisugust huwitust."

Freer oli väga kitsas seisukorras. Ta oli teenistujeta ja ei leidnud omale kuskilt kohta. Kui inimene, kes üle nelja-kümne aasta wana on, teenistuse kaotab, tuleb wastutaht- mist mõtlema jääda. Tahtjaid on palju, aga kohti vähe, ja kui ongi mõni koht, siis nõutakse nende peale ilka noori. Freeril oli kitsas käes ja kõigis lootustes petetud, ei andnud ta oma peale suuremat tähtsust. Kuid, nagu näha, oli arst Linskot teisel arwamisel. Freer tuli abitarwitajana tema juure. Ulfest sisse astudes, lõi ta oma pea millegi ufse kohal rippuwa riista wastu ära ja fakt, et see hoop tema pea peale mingisugust mõju ei awaldanud, kiitegi weel pead oleks wigastanud, äratas juba iseenesest arstis huwitust, kes ta pea koguni isemoodi ja wist ka muidugi teistmoodi ehitusega leidis olewat. Pealuu oli tolli kats harilikult paks, olid weel ka teised iseäralused, mida ainult spetsialist wõis hin- nata.

"Noh, midagi ilka ta maksab," wastas arst Freeri tähenduse peale. "Kui palju teie ta eest tahaksite?"

See ajas filmad pärani.

"Mis jaoks weel raha, olge head, kui mul enam pead ei ole?"

"Noh, ma maksaks teile ette, aga seni wõib pea teie kätte jääda."

"Kui kauaks?"

"Nii kauaks, kui teie ta järel tarwitust tunnete."

"Mh . . . Mul ei ole selle wastu midagi, — ostke! Arwan ainult, et teadmatus, millal teie ta nimelt kätte saate, ei ole teile just kõige mõnufam."

"Ärge selle eest muretsege. Ma olen täielikult nõus, et teie pea seni, kui ta teil bladel on, iseäranis tähtis ei ole. Kuid minu kätes omandab ta teaduse jaoks väärtuse. Ma tahaksin heameelega wabal ajal teda seest- ja väljaspoolt uurida; mind huwitab see küsimus väga, kui suurt jõudu läheb selleks tarwis, et seda pealuu katki lüüa. Ja peale selle tahaks ma põhjust niisuguse mitternormalse arenemise üle leida. Muidugi ei soowi teie, et pea, mille järele teie ise tarwitust tunnete, teiste hulgas riituli peal seisaks, kuid ma olen kannatlik, ja loik, mis ma palun, et pärast teie surma teda omandada wõiksin."

"Mind lubate muidugi surra siis, kui ise tahan?"

"Kui see minust oleneb, siis olge head."

"Wäga lahke teie poolt."

"Ma olen ka ise selles arwamises. Mõned ja mitte ainult mõned, waid suurem jagu, ei tahaks enese omandust teadmata ajani teije tarwitada jätta, kuid mina olen suuremeelne ja wähenõudew inimene. Kui teie oma pea mulle müüte, wõite teda tarwitada nii kaua, kui elate, ja ma ei nõua selle eest mitte protsentagi."

"Aga kui teie korraga enne mind ära surete?"

"Noh, siis pärandan ma pea oma ametiwennale."

"Ei wõi ütelda, et see elusa pea pärandamine mind just meelitaks . . . Aga kui kallit hindate teie minu pead?"

"Wiisjada naela."

"Maksate korraga wälja?"

"Oh ei! Korraga ei wõi ma teile nii suurt summat anda. Ma annan teile wiis naela nädalas ja peale selle prii arstiabi. Müüid aga maksan teile terwe kuu jao ette."

"Nii siis, taksümmend naela, ja mina kirjutan tunnis- tusele alla, kui seda soowite. Taksümmend naela on praegusel korral minule suur summa, ja kui ma need wiis naela nädalas saan, ei sure ma wähemalt nälga."

Freer lahkus, raha taskus tundes, kerge südamega arsti juurest, kuid pärastpoole näis talle, et inimene, kellel oma peadki ei ole, kõige õnnetum olewus on. Igatahes mees, kes ennaft austab, ei oleks mitte nii tarwilist kehaja ära

Felix Luwil,
Pefserist.
Sõja algusest sõjaväes.

Johannes Part,
Uwinurme wallast.
Tegewas sõjaväes.

August Suija,
Pefserist.
Tegewas sõjaväes.

Jeremias Lamm,
Pefserist.
Tegewas sõjaväes.

Mihkel Kristowing,
Kahwa wallast.
Tegewas sõjaväes.

Heinrich Meikop,
Paide kreisist.
Tegewas sõjaväes.

Artur Lintohw,
Kolga-Rõnnust.
Tegewas sõjaväes.

Oskar Johanson, Ludwig Uibo,
Pefserist. Saamatud. Pefserist.
Praagu lipnikute koois. Sõjaväesjal.

Josif Halberg,
Kahvere kr.
Seadmata tabunud.

müünud. Ta ei tohi nüüd oma tahtmisega järel teha, waid peab alati teise inimese suuremeelsusega rehtendama.

Tema pea oli nüüd arsti omandus ja kõik sellega ühendatud tegewus, käis enam vähem arsti kontrolli alla.

„Aga kui ma nüüd haigeks jään, siis tuleb mul . . .“ ta ei lõpetanud ja peatas. Nagu wälk käis üks mõte tal peast läbi. „Minu taewas, kas ma tõeste nii loll olen, et oma pea omanikku lasen ennast arstida? Aga kui korraga ta kannatus lõpeb? Ei, tänan!“

Ta läks arsti juure tagasi ja teatas, et tema abi tarwitada ei taha.

„Teie kahtlete minu teadmiste juures?“ küsis see.

„Ma ei kahtle teie teadmiste juures sugugi, kuid ei taha teile küsatuseks saada. Korraga tuleb teil soow enne tähtsaga minu pead kätte saada! O—o, ma ei taha seda sugugi, et teie mu pea nii hõlpaste kätte saaksite.“

„Aga pea on ju minu oma,“ teatas arst. „Arwan et mul õigus selle järel walwata, kas temaga heaste ümber käidakse. Kui teil süda ehl siiskond korras ei ole, wõite teise arsti juure minna, aga kui seda minu peaga juhtub, siis wabandage, peate teda juba mulle näitama.“

„Noh, mis siis! Teie wõite teda ju aegsaste järele waadata, et tema hea terwise juures kindel olla, kuid julgen tõendada, et ma ka ise selle küsimusega huiwitatud olen, vähemalt niipalju, et ta ise järele waatan.“

„Tõsi. Aga meie huwi on ühine, hoolt teie pea eest pean ka mina kandma, ja ma pean oma kohuseks teid hoiatada, et teie ettevaatlik oleksite. Kui teie oma jalga, kätt ehl küljekonta mõtlete lõhkuda — terwisets! See ei puutu minusse, aga pea — see on minu asi. Waadake, et teil midagi ta peale ei kukuks. Ärge unustage, et teie mõnesugusel määral wõdraft omandust hoiate. Kui teie ta katki lööte, kaotab ta minu jaoks igasuguse tähtsuse.“

„Minule mitte vähem.“

„Muidugi, muidugi,“ wastas arst. „Üleüldseft olen ma ka harwa ülewaatamisega nõus.“

Mõni aeg läks kõik ilusate ja libedaste, nii Freer koguni rahule jäi ja oma kauba üle ei nurisenud.

Raha oli tal küllalt, nii et tal tarwis polnud töötada. Üksford nädalas käis ta arsti juures raha järel, kes efitte ilma nurisemata maksis, kuid warsti rahulolematust hakkas näitama. Wist tuli see sellest, et pea eest lubatud kapital ifka juuremaks ja suuremaks kaswis ja ühes sellega muidugi ka kartus kallist peast ilma jääda, mis teda wäga rahutuks tegi.

Ühekorra, kui Freer sinise muhuga filma all, tema juure tuli, ei kannatanud arst enam wälja.

„Tont wõtaks! Teie tarwitate minu warandust kurjaste! Mis teie küll mu peaga olete teinud!“ hüüdis ta. „Ma ei kannata seda. Teil pole õigust kiskuma hakates minu peaga riskeerida. Seda weel ei olnud! Teie mõtelge kuidas minu huwid selle all kannatawad, kui keegi lontrus teie pea korraga sisse lööb.“

Leineford Freeri uulitsal trehwates, hüüdis arst kõwaste: „Hei, teie, näidate mulle minu pead!“

Mõõdaminejad jäid seda kuuldes Freeri juureks meelepahaks seisatama. Kuid, mis weel hullem, arst hakkas teda meelega kõwaste selle eest hurjutama; et ta telingute alt, kus palju töölisi oli, läbi tulnud.

„Aga kui keegi teile haamri pea peale oleks pillanud. Minu pea peale, ärge unustage! hüüdis ta.“ „Teie ülespidamine on meeletu. See on andeksandmata, minu peaga nii riskeerida.“

Nende ümber kogus inimeste keri.

„Ma ütlen, et teile teie endi wanast peast küll on,“ wihastas Freer. „Wist on ta's niipalju wähe aru, kui juba teise oma tahate. Pagan wõtaks neid mõlemaid!“

„Aga mispärast siis teie temast lahkuda ei taha! Teie olete ihnustoi. Tahate seni elada, kuni kõik raha kätte saanud olete, et mind ainult wihastada. Mis teie teadusjef hoolite, — ootab ta wõi ei.“

Äg lendas ja arst muutus ifka sapisemaks. Millal ja kus kohal ta aga Freeriga kokku ei juhtunud, käsits ta ametlikult pead näidata. Raha järgi tulles, leidis Freer tihtilugu arsti juures ka ta ametiwendi. Niisugustel juh

Balkani mägede pojad.

tumistel näitas arst omale ostetud pead ka teistele, mis isearanis Freeri vihastas.

„Noh, kudas te mu ostu leiate?“ küsis arst „Andke ta siia, Freer.“

Freer pidi kõigi nende järelvaatustega rahul olema.

Ühekorra võttis arst raste taldreku ja lõi selle Freeri pead vastu puruks. Freer vihastas

„Teil ei ole seda õigust,“ hüüdis ta ärritatult.

„Arge kurjustage, kõik läks õnnelikult,“ vastas see. „Muidugi oli see hädaohtlik, aga ma tahtsin oma ametiwendadele teie pealuu lõwadust näidata.“

Siis wiis ta neid kõiki kõrwalolewasse tuppa, kus hulf pealuid riuli peal seisis.

„Baatake, siin on väga huwitawaid eksemplariid, kuid see,“ — ta pani kae Freeri pea peale: „see on kõige isearalikum ja tema jaoks olen ma autoha hoidnud.“ — La näitas tühja kohta riuli tefkpaitas. „See isand,“ jatkas ta, Freeri peale näidates, „on nii lahke, et meid kaua oodata ei lase ja warsti oma isaisade juure rändab. Ma näen teid siis rõõmuga ta pea awamise juures ja arwan, et see pea tema peale pandud lootusi täidab.“

Freer lahkus arsti juurest mõrudal tujul. La filmade ees seisis pealuu, mis tulewikus teiste keskel riuli peal pidi seisma. Ei wõi ütelda, et niisugune pilt just mõnus oleks olnud. La tundis nagu praegu, kudas arst ta pea kallal õnnestab. Iseäralik, alandaw tundmus, et sul wõimust oma pea üle ei ole! See olek muutus peaaegu wäljakannatamataks ja ilma, et kauem mõtelnud oleks, sammus ta politsei jaostonna poole.

„Ma ei tea tõeste, kudas teid aidata,“ ütles talle inspektor, kui asjalugu seletud oli. „Inimene on enese üle walitseja ja kui ta tahab, wõib oma pea ära müüa — see on tema enese asi. Kui keegi teine teie pea ära oleks müünud — see oleks juba teine asi olnud. Aga nii nagu minule näib, ei tohiks elufate peadega kauplemist luüda. Kõige parem on, kui teie natukene seadustest õstite, et kindlaste teada saada, mis sugufesse järku seda juhtumist wiia. Kõige ennem, — raha peale mängimise hulka, ehk küll, nii kui mina arwan ja aru saan, teie jurma juhtumisel arst kõik selle saab, mis wäljamatmata jääb.“

„La tahab pead rutem kätte saada, et siis kõiki summat wälja ei pruugiks maksta ja sellepärast wihastab ning soowib, et ma tema meeleheaks wõimalikult rutem suurema peatsin.“

„Jah, juhtumine; kõik ripub õnnest, nii kui mängust.“

„Kas wõite ennast selle asja wahale segada?“

„Meie wõime endid kõigi wahale segada, kuid praegusel juhtumisel toots see wähe kasu. Kõige parem, mis ma teile soowitan — see on: õstke oma pea tagasi.“

Aga mis sugusel kombel wõis Freer oma pead tagasi osta, kui tal raha polnud? Arst nõuab muidugi peale harilikku hinna weel kahjutasu.

Läts aasta mööda, mille jookkul Freeri ifka enam ja enam täieliku wabaduse pildid meelitama hakkasid, sest arst läks ihtepuhju nõudwamaks, talle terwet rida seadusi ette kirjutades, mille täitmist ta tingimata nõudis ja kõik ta kujukused tulewiku kohta olid nii realsed, et igaihte wõisid meeleheitmisele ajada. La pillas Freeri ihnupe pärast, mis teda nii eluhimulise hoida, et enne raha kätte saamist surra ei lasta. Oma ametiwendadega selle üle jutustades, löi ta filmadega enese omandust ja näitas kohta, kust ta Freeri pähe auku mõtles puurida. Waene Freer oli meeleheitmisel ja kirus kõike elu ilma peal. Kuid wiimaks päästis teda juhtumine; juhtumine päranduse näol, mida ta kellegi kaugelt sugulase käest sai.

„Mis teie oma rahaga mõtlete teha?“ küsis temalt adwokat.

„Ostan pea.“

„Mis suguse pea?“ küsis see imestanult.

„Inimese pea.“

„Inimese? kelle?“

„Ühekorra wanaste, minu, aga nüüd arst Linskoti oma. Kuid minule on see pea armas ja ma mõtlen teda tagasi osta.“

„Wabandage, olge head, kas teie oma eluajal wahest ehk hullu . . . ma tahtsin ütelda, kas teie ehk oma närwide pärast haigemajas ei ole olnud?“

„Oh ei, sugugi mitte!“

„Baat, mis moodi!“ kõlas wastus kõige kahtlasema häälega. „Kuid kas teate, kõik see jutt peaostmise üle, kui teil oma pea on . . .“

„Ah, pagan teda wõtaks! Ma arwan, et inimesel mõnuse on jälle korra pead õladel kanda, mis tema oma on olnud! Mis teie arwate?“

„Muidugi. Ma ei ole weel niisugust inimest näinud, kellel oma pea ei ole.“

„Noh, kas saate nüüd aru,“ vastas Freer mõrudalt: — „see pole minu pea.“

„Mitte teie?“

„Jah. Mul on õigus ainult selle jao peale, kus kael on.“

„Aga lubage küsida, kes räägib siis minuga? Mu ees on uus mõistatus.“

„Arge segage, olge head! On ka sellest küllalt, ma olen peaaegu hullumeelne selle lolli peaga.“

„Ma usun jeda täielikult, kuid soowitan teile, kui wabadusesse soowite jääda, mitte kellegile oma pea müütmise lugu rääkida.“

„Noh, see on tühine asi. Warsti on mul jälle pea.“

„Soowitan,“ vastas adwokat, kellel kange ifu näis olemat närwihaigete arsti kutsuda.

Kui Freer raha kätte oli saanud, tõttas ta arsti juure.

„Ma tahan oma pea tagasi osta.“

„Minu pea,“ parandas see.

„Ükspuhas, olgu siis teie.“

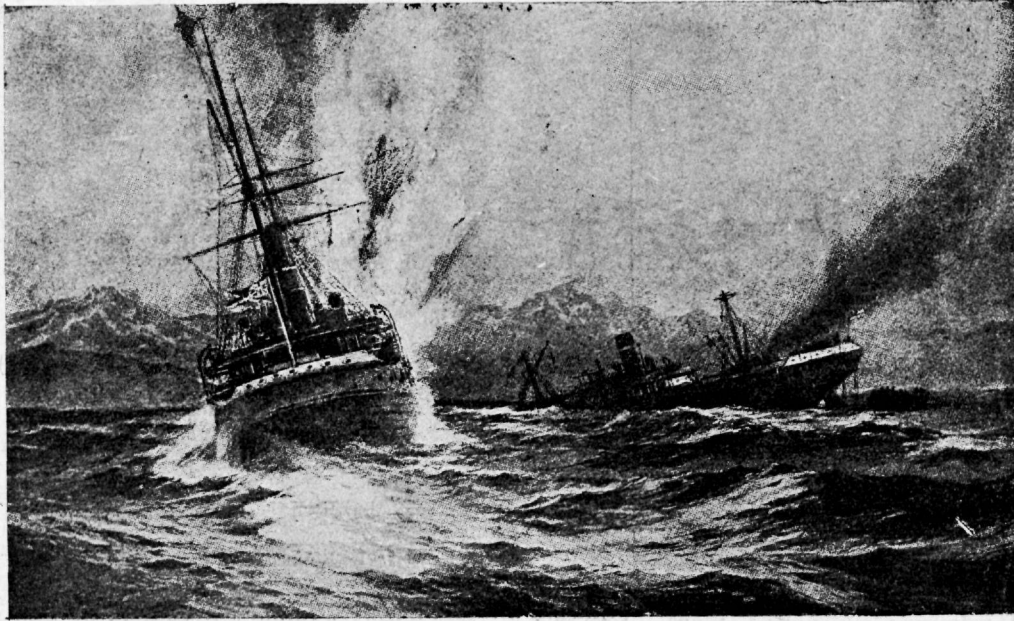
„Mis suguse?“

„Selle pea, mis mul praegu tarwitada on, selle, mida teie jalapalli mängimiseks tarwitate.“

„Mul pole ifu temast lahtuda.“

„Arge olge niisugune ihnuskael. Ainult ihnusko wõib ennast kahte peadpidi üles puua, kui inimene olemas on, kellel suur tarwidus nendest ühe järel on.“ Wõi on teil oma peast wähe?“

„Ah . . . Kui ma teile te pea tagasi müüaksin, oleks see suur kaotus teadusele. Niisugune pea, nagu see, on hinnata.“

Beeluste pantide tegewuse tagajärg.

"Kui teie pead ära ei müü, raistan ma kõik oma sadatuhat reisijate peale; pange tähele — merereisijate peale!"

"Pagan võtaks! Kui teie korraga ära upute?"

"Selle juures ei ole midagi kahvlust."

"Kuulge, kui ma teile proffendid annan?"

"Täna. Praegusel korral pole mul rahast puudus."

"Lubage, olge head, ilma mingisuguse wahelsegamiseta eht arvustajeta minu poolt. Ma olen sellega rahul, mis teie heaks arvate."

"Sellest on vähe. Ma tahan omale pead täieliseks omanduseks. Teie ei võdi mu tahtmisest aru saada, sest ihe tialgi ilma peata pole olnud, aga ma ei jää enne rahule, kui pea mul jälle käes on."

"Arst sai vihaseks. Ta ei tahtnud sugugi peast ilma jääda."

"Minu esimene reis on ümber maailma ja selle juures tingimata purjelaewal!" ärritas Freer.

"Võib olla eht lepime meie veel kudagi kokku. Ma annan pea teile eluksajaks täielikult tarvitada, aga pärast surma jätate ta pärandusena mulle. Selle eest peate aga mind edaspidisest maksust wabastama."

"Ja tema on siis täielikult minu oma?"

"Ja."

"Ja teie ei pea enam tema üle kõneci, nii kui waremalt?"

"Mitte poolt sõnagi."

"Siis olen ma nõus."

"Arst hingas kergendatult."

Kui kõik paberid korras olid, läks Freer adwokatide juure.

"Pea on jälle minu oma."

"Kui ma ei ehti, on ta seesama?"

"Seine. Ma pidasin oma kohuseks teile näidata, et ta jälle minu oma on."

Smestanud adwokat mõtles pärast kaua veel selle mõistatuse üle, kuid ei leidnud selgitust. Uga kui kuskil lohtus küsimus Freeri mõistatuse üle oleks tulnud ja see küsimus selle adwokatide kätte harutada oleks antud, oleks Freeril nii mõnigi mõru minut veel üle elada tulnud.

Meie Matši järgmine (88.) sõjanummer ilmub 23. aprillil.

Saatuslik öö.

F. G. de-Krespinje järele.

"Balju kurbe nägu olen mina oma eluajal näinud, aga nii murelikku nagu Jean Heslopil on, näen ma esimest korda!" tähendas minu onu, piipu vastu kaminat tähjata koputades ja uueste tubakat täis toppides.

Peale minu ja onu oli suitsetamisetõas veel kaks — kolm inimest, kui Heslop kõigile head ööd soovis ja puhtama läks.

Ta oli hiljuti Africast, kus ta metsloomade peale jahti pidas, Inglismaale jõudnud, ja oli vähe teistega meie jeltskonnas tuttav. Tal oli üleüldse vähe sõpru, sest et ta kellegagi tuttavaks ei soovinud saada, ja kui keegi wast seda tahtis, siis piüübis ta sellest külmalt kõrwale hoida. Minult minul oli õnn tema ligem sõber olla ja et meie wahel alati kirjawahetus oli, siis ei kadunud ta millaski mu silmist!

"Kui te' Heslopi rohtem tunneksite, siis ei inestaks teid ta tumekurklik wäljanägemine!" ütlesin ma pärast lähidat wahaeaga.

"Uga mis ta'ga siis juhtus?" küsis keegi.

"Ma olin kahewahel."

"Siiski ei leia ma mingit põhjust, teile seda mitte rääkida," ütlesin ma wiimaks, "eht need juhtumised küll sugugi meeldiwad ei temale ega selle pealtnägijale ei ole."

Kõik jäid mu jutustamisest ootama.

Ma wiskasin paberossi otsakese ahju ja algasin:

"See oli umbes 15 aasta eest. Mina ja peale selle veel pooltohinat teist olime kindral Livingston'i pool ühes Themse jumemajas wõõrsil. Meiega oli Dick Karei, Jean Heslop, Sibille Livingston, kindrali wennatütar, ja veel mõned.

Kõik see asi algas maja juures pargis, kus meie theed jõime.

Sibille tõendas, et selles majas waimud elawat, millele Heslop tõwaste wastu waidles. Dick, kes eemal rohu peal lamades ajalehte luges, läks seda kuuldes elawaks.

"Kes rääkis waimudest!" küsis ta, lugemist pooleni jättes.

"Mina ütlesin seda," wastas Sibille, "sest niipalju kui mina tean, kubiseb terwe maja nendest. Mingisugused wal-

Rogumine enne õõmajast lahkumist.

ged naisterahwad wilguvad pödsaste wahel; ilma peata meesterahwad liiguvad pargis teeji möõda. Neid wõib igalpool näha. Keegi munt ronib dõõsel treppijä möõda üles ja alla, ja on kuulda, nagu kõlifikas igas koridoris ahelad.

„Tähendab — keegi kõlistab neid,“ tähendas Dick, „eht kõlifikwad nad iseenejelt nagu lastuja madu?“

„Kust ma seda wõin teada,“ urijes Sibille, „ma räägin ainult seda, mis kuulnud olen.“

„Ma tahaksin heameelega niijuguste ahelatega kokku trehkwata, mis iseenejelt kõlifikwad!“ ümises Dick, aga keegi ei pöõranud ta peale tähelepanemist.

„Sellepärast jamegi nii odawaste maja üürida,“ jattas Sibille, „meie ei larda waimusi mitte pöõrmugi, aga korter on heas kohas linna lähedal.“

„Kelle päralt on see maja?“ küsis Heslop pilkamisi teed rüübates (ta tegi kõite wäga aegamööõda). Selle aja sees oliin ma juba tähele pannud, et ta Sibillet juba esimejelt filmapilguist armastas ja parajat filmapiltu ootas, millal teada jaaks, kas ta neiu tema wastu tundeid on. Nüüd tahtis ta tingimata oma soowi täide saata.

„See on üks toredamatest kohtadest, nagu ma tean,“ jattas Heslop, piltu kõrge maja peale heites, „sellel majal on niijugune wälimus, nagu oletas ta testaja järgus; kõige kohajem koht waimude jaoks.“

„Ma arwastin, et teie ei usu neid!“ ütles Sibille natuke terawalt.

„Mii see ta on.“

„Mispärast ütlete siis, et te' ei imesta, et majas waimud on?“

„Sellepärast, et ma jellest meeleolust aru saan, mis neid loob ja kõigi nende põhjusteks on!“ wastas Heslop nagu wäljatutsumalt.

„Aga misjuguine see meeleolu wõib olla, mis ahelaid kõlifikema paneb?“ küsis Dick uudishimulikelt. Aga Heslop ei pannud ta küsimist tähelegi.

„See maja on niijama wana, nagu see kungas seal,“ jutustas Sibille, „ja ma wõin teile ta täielikku elulugu jeltada, sest et ta lord Belisjide omandus on olnud, kuna Nora Belis üks minu sõbrannadest oli. Kui ta teada sai, et onu Martin selle on omandanud, jutustas ta mulle sellest terve loo.“

„Kas ta tõeste nii wana peaks olema,“ imestas neiu Emmi Dürrant, „ma mõtlen, et ta ennem klooster eht midagi sellefarnast on olnud; niijugustes majades on alati waimud.“

„Jah, jul on õigus, Emmi!“ wastas Sibille, „siin oli enne klooster, mille pärafpoole Heinrich VIII sir Alfred de Bill'le kinkis.“

„Mispärast,“ küsis Dick.

Enne ja nüüd.

Kui rahuajal astsid poobi,
siis oli asi sedamoodi,
et kaupmees kõiti üles kiitis,
kõit ette kõi, kõit ette näitis:

„Näe wärsket jahu täna saime!
Ja weel häid pipardatud räime,
nii maitswaid, et wõi unes jõõdi!
Noh, palju mistit kaasa wiid?...“

Nüüd toiduained telbris oot'wad
ja hinde kõrgenemist lootwad.
Kui tahad osta räimi, jahu,
ei kiida kaupmees enam pahu.

„Muu räimi on, kuid hapud nabi!
Noh, süta küll eht sünniwad...
Ja jahu pehme, niiske nii...
Kel' waja, see eht ilka wii...“

Riwiilombi Jants.

„Et see ta munkadest puhtaks teeks!“ wastas Sibille.
„Noh, siis ei ole ta oma kohut küll kõige paremine täitnud, kui nad nüüd weel treppijä möõda kolawad!“ kirjasin ma juure, kuna Dick jälle imestas, et miks sir Bill ta ahelaid enefega teise ilma ühes ei wõtnud.

„Teie wõite naerda nii palju kui tahate,“ jattas Sibille, „aga kes seda juba näinud on ja teab, ei tee seda mitte. Ka Nora ise rääkis mulle nendest.“

„Aga misjugused on siis need waimud?“ küsis Heslop iseäralikult naeratades. Ma nägin, et see Sibillele meele järele ei olnud, sest et see talle sõnagi ei wastanud.

„Iseäralikult wiirastus on naisterahwas, kes kõige möõda lootfikus maja ette sõuab. Alles paari tunni eest sõitfime teiega sealt kohast möõda,“ ütles ta Heslopile.

„Aga miks te' seda juba siis mulle ei rääkinud?“ küsis Heslop.

„Sellepärast, et teie nii usumata olete,“ sai ta wastujeks.

„Ma olen lohe walmis oma mõtteid muutma, kui teie minu ekkimist tõendada saate,“ ütles ta.

„Kõjata: teie olete nii kangeladne,“ wastas Sibille, natukene pahajelt. „Ma arwan, et teie enne ei usu, kui kõit oma filmaga ära näete. Aga ta siis oletas teil soow te-piga katuda, kas midagi ta on.“

„Jutustage meile pitemalt sellest wiirastusest,“ palus Dick, „ja ärge pange Heslopi nõudmisi tähelegi.“

Sibille mõtles esite ja algas siis:

„See on ühe noore naisterahwa kuu, mis udufogu sees lootfikuga kõige joojku poole liigub — päris romantilist wiirastus. Seda wõib kõige pool olerwa palkoni pealt wäga hästi näha. Mõnikord kõjufeb naisterahwa kuu lootfikus püüsti ja kutub wette eht jälle kaob kõige lootfikuga waataja filmist.“

Kui Sibille selle legenda ära oli jutustanud, ma pean tunnistama, et kui majaseinad dõõwarjus tumenestiwad, meil wäga õudne oli pargis lamades.

„Keegi noormees armastas kõrd üht noort neiuhest; kõit läts seni hästi, kuni waenuline wõistfiteja wahel segas. Arwates, et neiu teda pettis, läts noormees klooftrisje ja juft sellesje, kus praegu see maja on.“

„Mii siis on tema see, kes treppijä möõda läib?“ küsis Dick.

„Mitte juguigi,“ wastas Sibille, „igatahes ei ole ta koht mitte seal, waid ta peaks palkonile minema. Täitarlaps teadis, kus ta on, ja sõudis igatord lootfikus palkoni juure, kus nad armsaid pillusi wahetafid — ja jelt oli neile küll. Ühel õõl aga ei olnud teda enam palkonil.“

„Ma saan sellest täieste aru: lihtfalt, see tüütas ta ära!“ tähendas Dick wahel.

... Ja eht neiu küll igal järgmisel ööl palkoni juure jõitis, siiski ei näinud ta noortmeest, kes teadmata kuhu oli ära kaibunud. Viimaks kaotas tütarlaps lootuse ja hüppas jõe.

Meie õil protesteerisime niisuguse tragikaliku lõpu vastu ja hakkasime hoopis muudest asjadest rääkima; seltskond läks laiali ja Heslop Sibillega jäiwad kahekesi endise toha peale lamama.

Mis seal nende wahel juandis, ei ole kellegi teada, aga arvata võib, et asi sellega lõppes, et Sibille Heslopilt tohtu wõttis õõjets palkonile jääda ja waimu ilmutist oodata.

Pärast õhtusööki, kui õil magama läksid, wõttis Heslop lambi ja ühe raamatu ja läks palkoni peale. Sellest, mis seal juhtus, rääkis ta ise pärast mulle.

Palkoni äär ulatas jõe kohale ja oli 10—12 sammu pikk; kivi seinad olid lõhefi täis ja hallitanud ning pöranda seest kaswasid mitmesugused rohulised wälja.

Seine jõe kallal, umbes 30—40 sammu palkonist eemal, oli paksu pödsastituga kaetud ja wähe kaugemal mustas mets.

Kuu ei paistnud; taewas oli kerge pilwede kaetud, millede wahelt siit ning sealt mõned heledad tähed oma kiirefi jõe pinnale heitsid. Heslop kirjeldas mulle õil täpipealt, ja ma arwan, ei ole tarwis juure lišada, et see ka sõna sõnalt mul meeles seisab.

Metsa puud heitsid tumeda warju jõe pinnale, mille lained lastudes vastu maja alust petšid. Õeg- ajalt sahis- tas tuul pödsastes ja kuskil eemal huikas öökuul.

Heslop seisis palkoni käsi puu najale toetades ja suitsetas sigarit. Ta mõtles munga peale, kes ka lord siin oli oma armsamat ootanud ja kes, kui teda siin nähtaks, Jumal teab mis suguste karistuste ja piinade ohwriks oleks langenud. Seda kohta Sibille jutustuses ustus ta, ainult lõppu ei ustunud ta, ja nimelt seda, et munt majas käib ja naisterahwas jõe peal sõuab. Ta üle wõtnud mingisugune imelik tundmus wõimusi, rääkis Heslop, mispeale ta oma tugitooli istunud ja raamatut lugedes aega mööda püüdnud saata. Aga siiski ei unustanud ta oma tootust ja seadnud ennast nii, et nägu jõe pool oli. Üle palkoni käsi puu wõdis kuni jõe käänumi näha, kus wäike lootõiku sadam ja warjupaik, kus lootõikud harilikult sees olid. Ta aigutas paar lorda ja hakkas laisalt raamatut lehitsema; pärast jättis ta raamatu rahule ja jäi mõtlema.

Millest ta mõlles, ei tea, aga arvata võib, kelle juures ta mõtted mõltsuwad. Ta wajas sügawasse mõttesse ja ei pannud oma ümbrust tähelegi. Viimaks wiskas ta ärapõlenud sigariotsa üle palkoni ääre jõtte ja jäi tuktuma.

Ilma, et teaks.

„Mõtelge ometi, minu poeg sai waewalt aastaseks ja ütles juba minule „papa“!“

„No ja, ta ütles seda küll, kuid ta ei tea weel, mis ta räägib!“

—gl.

Samas mulle ära. Ma nägin, et ta seda Sibillele häbenes rääkida, ja kui ta nägi, et wiimast sõõgitoas ei olnud, hingas ta kergemalt. Õil tippusid küsimistega ta kallale, kuid ta ei lubanud kellegile enne Sibille tulekut midagi seletada.

Kui teda ka sõõgi lõpul ei tulnud läks teegi ta sõbrannadest seda pöõjuft uurima.

Natulese aja pärast tuli ta teatega tagasi et Sibillet toas ei olemat, eht ta küll õõjel woobis oli maganud. Õõil jäid wait ja toas walitjes pahakuulutaw waitus. Heslop kaõmatas...

Raioste loogika.

"Miks sa toatüdrutut nii sõimasid? Tema ei olnud ju süüdlane — ja ise tegid lillewaasi katki . . ."
 "Sellepärast mu hing täis ongi, et tema seda katki ei teinud."
 —x.

Ettewaatlif inimene.

"Teie soowite hiirelõksu?" sõnas kaupluse omanik. "Neid on meil igasuguseid tagavaraks. Aga misjuguist teie soowite? Wahest niisugust, mis hiiri mitte ei surma?"

"Mul on täitsa ükskõik, kas hiir nüüd surma saab või mitte," wastas ostja, "peaasi on, et ta lõksu langeks."

"Või nii," wastas kaupmees naeratades. "Näete siin seda hiirelõksu. Siia kinnitatatse killute juustu . . ."

"Kas Schweitzi või Hollandi juustu?"

"See on ükskõik. Juustu tuleb aga kaunis suur tükk panna, nii et ta ligitõmbavam oleks . . ."

Kaupmees tutvustas ostjat hiirelõksu kottuseadega pikalt ja laialt.

"No jah, ma mõistan," sõnas ostja. "Nii siis jääb hiir lõksu wisklema ja piitjuma. Aga waadake, mina olen õige närwiline inimene ja ei suuda küll sugugi pealt näha, kuidas waene loomale piina peab tundma."

"Siis ostke endile see siin," sõnas poemees, riulilt uut lõksu alla wõttes. "Neid müüme me peaaegu tuhandete wiisi. Niisugusesse lõksu sattudes muutub hiir jalamaid totletiks."

Ostja silmitses lõksu ja lausub:

"Ei, see on liig meelne riistapuu."

"Aga te tahate ju ise, et hiir surma saaks; selles lõksus ootabki teda ka filmapiikne ja waluta surm."

"Olete teie selles täitsa kindel?"

"Heenefest mõista. Waadake ainult seda wedru, — ja teie jääte sedasama uskuma," tõendas kaupluse omanik.

"Aga kas ei leidu teil siiski midagi inimlikumat, see on ometi liig toores ja meelne."

Kaupluse omanik wõttis kolmanda lõksu riulilt maha.

"Wahest ehk on see teie meelne mööda," lausub ta.

"Siia panete teie tasitõfega wett. Hiir tuleb awausest sisse ja läheb seda lauafest mööda edasi, seal aga langeb laud alla ja hiir sulpsatab wette."

"Paganat kawalalt wälja mõeldud," naeratas ostja.

"Palju ta siis õige maksab?"

"Üks rubla, see siin aga kolmkümmend wiis kopikat."

"Siiski näib mulle, nagu oleks see parem, kui hiir korraga surma saaks," pomises ostja, 35-kopitalist lõksu

waadeldes. "On ta kord sisse sattunud, ongi ta laul lohe lauldud. Aga teieft küljest waadates võib siiski wist karta, et see wedru peagi nõrgaks jääb ja oma tegewusewõime kaotab."

"Wõite selle poolest mureta olla," wastas kaupmees weidi pahaselt, "meie müüme ainult kõige paremat seltsi kaupa, ja ma wõin teile kinnitada, et see lõks sajal aastal oma tegewusewõimet ei kaota."

"Wõib ju olla, mina wastu waidlema ei hakka," wastas ostja. "Aga mulle näib, et see rublane küll õige nõrgalt on walmistatud. Minu arwates roostetab traat wee tõttu peagi ära ja lõks tuleb kolitambri heita."

"Kuni see traat kord roostetama hakkab, läheb kõige wähemalt oma kümme aastat mööda," tähendas peremees.

"Üks rubla!" kordas ostja otsaestist kortjutades nagu iseenejele. "Jah, anna rubla tastust, aga pärast ei leia hiirki lõksust!"

"Küll te neid lõksust juba leiate, kui teil aga üleilbse hiiri on."

"Srn . . . Kas mul hiiri on," sõnas ostja. "Aga see siin maksab wististe kolmkümmend wiis kopikat? Nii te wist ütlesite?" küsis ta uueste, seejuures lõksu wedru korda seitse või kahesja mürinaga alla lastes. "Jah, wedru on tubli. Aga mis oleks, kui õige naljapärast sõrme sisse pista?"

Nende sõnade juures waatas ta kaupluse omaniku peale. See naeratas weidi sunnitult.

"Jah, aga teate, mis mulle kõnelbi? Nimelt, et hiired nende lõksudega õige ruttu ära harjuwat. Kui asjalugu aga tõeste nii on, siis on ju päris mõtteta nii kallist lõksu osta. Barem juba osta kolmkümmend kümnekopitalist lõksu, kui niisama palju rublalisi."

"See on juba teie endi asi," wastas kaupluse omanik ja hakkas midagi äriraamatusse kirjutama.

Ostja hakkas uueste kõiki kolme lõksu uurima. Ta proowis iga traati üksaawal käte ja hammastega ning lausub siis wiimaks:

"Ei, need mulle küll ei kõlba."

Kaupluse omanik tammus juba kannatamatalt ühe jala pealt teise peale.

"Hiirekõhwiti on teil ka ju ometi?" küsis ostja korraga. Kaupluse omanik pööras sõnalaujumata kapi poole ja pani kolinal ühe pudelikse ja karbi laua peale.

"See siin wiisteistkümmend kopikat, ja see — wiis kopikat," näitas ta.

Ostja waatas ka pudeli ja karbi hoolega läbi.

"See on kahtlemata mõjuw abinõu," sõnas ostja, kui ta kõigewähemalt wiis korda juhtkirja läbi oli lugenud, kuidas kihwti tarwitada. "Rahju ainult, et hiired mädanema minnes terwe imbruskonna ära wõiwad kihwtitada . . ."

"Aga mädanema nad ju peawad minema, — sinna ei saa midagi parata," wastas kaupluse omanik wihaselt.

"Muidugi, muidugi," ruttas ostja kaaja tõendama ja kordas weel kord iseeneses: "jah, sinna ei saa ju midagi parata . . ."

"Noh, ijand, mida te siis dieti wõtate?" küsis kaupluse omanik weidi aja pärast, "kas kihwti või lõksu?"

"Waadake, see on sedawõrd tõsine asi, et teda kõhe ära otjastada ei saa . . . Asjalugu on niisugune, et selles majas, kus mina elan, hiiri küll weel mitte ei ole, aga naaari õue peal sai eila kass ühe hiire kätte . . . Noh, ja teie teate ju ifegi: ettewaatlifkus on tartuse ema. Kui ma kindel wõiksin olla, et hiir . . ."

"Alfred!" karjus wihast pöörafeks läinud kaupmees. "Rustuta poes jalamaid kõik tuled ära!"

Uudis:

Weiffed waatlufed todumaa wäljadel.

A. Weizenberg.

Sisu: Maitse, Rohusetundmus, Sõda, Jäädamus ja Kaduwus, Suwifel õõl, Linna- ja maaelu, Maalt linna, Mis toob meile ajawool.

Sind 30 kop.

Saada igas raamatukaupluses. Pealadu: "Teadus" Tallinnas.

Väremärtused.

Eht linna tapamajas hooletuse läbi
küll sõnikut ja mustust, nii et häbi,
ja rotid võitvad sigineda, kaswa
ning „ärimehed“ sulatada raswa
kõik siiski korras, idealne,
kui ainult direktor on venelane.

Kui aga teda ümberpaigutada tahetakse,
siis kohe riigivõitkamises süüdistatakse
ja Wene leht, see hüüab: „Karaul!
Hoop selja tagant Wene rahwal! Ufi hull!..“

* * *

Kui igapäew meil uued hinnakirjad,
et nälgid enam, orja, kuidas orjad,
kui näed, et sinu were-waewa tõttu
võid „kulat“ osta kulda, kasvatada tõhtu,
siis tea, et olemagi peab see nõnda,
n ü ü b j d d a, nägema peab mõnda!..

Kui aga tööline nüüd nõuab palgalisa,
kel muidu kannatus on põrguliseft wijsa,
minister selles leiab riigi äraandmist,
„Hoop wägebele selja tagant!“ pillab kantälist.

Moulin Rouge.

Soo! Nüüd oled sa mul pihus! Sõjariistad käest ja wangi!
Watt — tee ruttu lõpuarwe! Loll, su elu ma ei taha!
Muidu tundma pead ihus, Wastu hakates luid tangi,
kudus kasat kahmab sarwe! tunda saad, ja see on paha!
Ei find sinu kiwer kaitse;
kui ja oled wastuline,
Wenerufikat siis maitse —
wangi, wennas, wangi mine!

Neiu ja naine.

(Kudas keegi otjustab.)

Jahimees: Neiu on põline salakütt, kuna naine
harwa temale lubatud jahile läheb.

Uednik: Neiu on maituu, kus lillesi nuusutatakse,
naine — august, kus õunu sülitakse.

Udwojat: Neiu — on mõnus profjess, sest kuigi ta
sul „kaelas istub“, siiski mitte rohlem kui aasta, naine —
aga profjess, mis mõnikord terve eluaeg wältab.

Fanunew: Neiu — see on karastaw jool, naine —
wahuwein, neiu — on klaas teed, naine — klaas šokoladi.

Rohkunik: neiu — isil, kes mõrtsukatõõd ette kawat-
seb, naine — kurjategija, kes kuritõõ juba korda saatnud.

Polittikus: Neiu — walekonferwatist, ta teeb nagu
ei peakski ta wabaduse üle wahiti, naine — tõfine liberal-
sus, kes alati wabaduse järele ihtab.

Luuletaja: neiu — õrn romans, naine — suure-
päralisem poem.

Fiiifikus: Neiu ja naine on üks ja seesama — iga-
wene liikumine.

Külatoolis.

Kooliõpetaja: „Mida on mul üks?“

Mts: „Mina.“

Jüts: „Suu.“

Kooliõpetaja: „Tubli! Aga mida on mul kaks?“

Mitu: „Kõrwu.“

Karla: „Silmi.“

Kooliõpetaja: „Tubli! Aga mida mul palju on?“
(Keegi ei tea. Kooliõpetaja pillab poisja mõtte peale
aidata ja lehitab sõrmedega.)

Poisib (tõit): „Kirpa, kirpa.“

—Wambola.—

Kaubandusetoolis.

Kooliõpetaja: „Mis on weskil.“

Koolipois: „Paberileht, mis siis mõni kopek wäärt
on, kui tema peale midagi ei ole kirjutatud. Siis aga, kui
tema peale midagi kirjutatud on, ei ole ta krossigi wäärt.“
m.

Ilmus trükist

Rodu-arst ja kodu-aptel

Juhatus haiguste äratundmiseks ja rawitsemiseks.

Tallinna linna terwishoiu arsti Dr. J. Masingi toime-
tusel. Teine täiendatud trükk. Hind 1 rubl. 50 kop.

Sühite aeg, waewalt aasta, mille jooksul ülemaalmime-
tatud raamatu esimene trükk läbi müüdi, annab selget
tunnistust, kui suurt wajuadust selle raamatu järele tuntakse.
Lus trükk on nüüd märksa täiendatud, nimelt on terve rida
süidame, kopsu, neerude, peajude, suguosade j. m. haiguste
kirjelbust ja asjatundlikka nõuandeid juure lisatud. Selle
raamatu abil on igalhel nüüd ka rasema haiguse korral
wõimalik ennast asjatohaselt ja mõjukalt aidata.

„Rodu-aptegis“ puutuwas osas on mitukümmend
mõjukat rohtu juhutatud, mis igas perekonnas, igas maja-
pidamises ja igas tööstuse-ajutuses käepärast peaksid olema,
iseäranis weel maal, et äkilise haiguse wõi õnnetu juhtumise
pühul kohe abi saaks.

Peale kodu-aptegi arstirohtude leiduwad raamatus pea-
aegu weel iga haiguse kohta rohusedelid, millega aptegist
rohtu wõib saada.

Raamatut „Rodu-arst ja kodu-aptel“ wõib igast
raamatukauplusest saada. Ladu „Teadus“ Tallinnas
Harju ja Kütikli uul. nurgal nr. 46/15.

„Meie Matsi“

tellimiste wastuwõtmine 1916.a. peale wältab edasi.

Tellimise hind kättesaatmisega aastas 5 r. 50 l.,
6 kuu eest 3 r. 3 kuu eest 1 r. 60 l. Toime-
tusest ise ära wities: aastas 4 r. 50 l., 6 kuu eest
2 r. 30 l., 3 kuu eest 1 r. 30 l. Jimub iga laupäew.

Toimetus ja tallikus:

Tallinnas, Harju ja Kütikli uulitsa nurgal nr. 46/15,
„Teaduse“ raamatukaupluses.

Saksa kronprints oma dentsihkule: „Kas sinu aga mitte unustama ja panema keit minu muukraavad, peitlid ja fomatid see tshumadani sisse?“

„Mõnda jah, majesteet!“

„So, so, see väga hea olema. Mina warsti see Verduni linn ära wotama ja siis minule see keit wega, wega tarwis olema.“ —or.

Uulitsal.

Kerjusjed piirawad isanda ümber: Kui nad armuanni on saanud, pööravad nad lähemasje pidiuulitsasse.

„Kui palju ta sulle andis?“

„Minult kopika.“

„Oh ja ihnusko! Peats teda sealilmas nuheldama.“

„Ta jai juba oma nuhtluse kätte. Seeaeg, kui ta selle raha andis, tegin ma ta uuri üle.“

Muudkui üüri juurde!

Matsud suured, fisjetulek wäike,
wärwid kallid, naelad nõndafama,
pilwewarjus olla kuri päike,
liha otjas, süüa ainult kama . . .

Mõnda majameeste kõne kajas
igas uulitsas ja igas õues,
igas onnis, igas üürimajas —
armas soow ju patitses neil pões!

Ja siis waata: lahked linnaisad,
kellel enestel ka mitu maja,
polnud kurtmist kuulma mitte wifad,
ütlesid, et abi anda waja . . .

Suhinal kõik targad kokku rutfid
nõupidama, mis waja teha;
ühestoos seal haledaste nutfid:
raswata ju jääwat raswas teha!

Otsustati wiimaks itkagi
üüri kõrgendada igas puuris,
peale panna üüri sellelegi,
kesse elab katufeta kuuris.

Igamees, kel tuhat paar on majas,
tahab „tsinsist“ elada kui herra;
ei ta tea, kuis asi mujal rajas —
tema astub aina teiste perra . . .

Et on tuhandetel üürilistel
häda suurem weel — kes seda küsib!
Kui siin aga oma inimestel —
peotäiel — hea lõikus püübib!

See on majameestel pea-asil
Olgu kas wõi koeratorter maja,
olgu täis ta lutikaid ja sasi —
ainult kõrget üüri on ju waja!

Leida 2.

Miatöö öperaamat.

325 selgitawa pildiga. Hind lihtkõites 3 rbl., kõwas kites 3 rbl. 50 kop. Üleilma kuulsa aedniku J. Böttneri aiatöö raamatute järele Läänemere maadel ja Wenemaa kaugemates kubermangudes asuwate eestlaste jaoks kokku seatud.

Üleilmdse on Miatöööperaamat 3 esimest auhinda saanud (kaks kuld auraha ja ühe suure hõbeda). Igale aiapidajale ja põllumehele tarwilik käsraamat.

Praktiline nuhtlus.

„Teate, mina olen põhjusmõtteliselt mõtteta karistuste wastane. Karistusel on ainult siis mõtet, kui ta siuliselt kasu toob. Mina karistan oma lapsi, kui nad waltatud on, ilka praktiliselt.“

„Millega?“

„Sihtselt, panen ma neid omale paberossa toppima. Seal on karistus ja kasu.“

N. B. Üksikute numrite ostjaid palume lahkest tõehele panna, et neile ostmisel mõnda teist „Meie Matsi“ nime- ja kujulist lehte meie lehe asemel kätte ei pistetaks.

Дозв. воен. цензурою.

Wastutaw toimetaja Jakob Jaason.

Wäljaandja J. Wuni.

W. Schiffer'i trükk, Tallinnas